

საქართველოს გარემოსა და უწყვეტი რესურსების დაცვის სამინისტრო
გარემოსდაცვითი ნებართვისა და სახელმწიფო
ეკოლოგიური ექსპერტიზის დეპარტამენტი

საქართველო, 380062 თბილისი, ფაქსი: 29-41-24

სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზის

დასკვნა პროექტზე

№ 54

“29” სექტემბერი 1999 წ.

I. ხაზრატის მონაცემები

1. პროექტის დასახელება – ჭიათურის რაიონში, მდ. ჯრუჭულას მარჯვენა სანაპიროზე განთავსებული ინერტული მასალების წარმოებისა და მანგანუმის დაფანგული მადნების გამამდიდრებელი ფაბრიკა
2. პროექტის სტადია – გარემოზე ზემოქმედების ანგარიში
3. პროექტი შედგენილია – ჭიათურის რაიონის არქიტექტურისა და მშენებლობის საპროექტო ვაკუუმის მიერ
4. ობიექტის ადგილმდებარეობა – ჭიათურის რაიონი, მდ. ჯრუჭულას მარჯვენა სანაპირო
5. დამკვეთი – ფიზიკური პირი გიორგი მალრაძე
6. პროექტი წარმოდგენილია – ფიზიკური პირი გიორგი მალრაძეს მიერ
7. საპროექტო მასალები მიღებულია 28. 09. 1999 წ.

II. ძირითადი საპროექტო პარამეტრები

ფიზიკური პირის, გიორგი მაღრაძის მიერ სახელმწიფო ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილი "ჭიათურის რაიონში, მდ. ჯრუჭულის მარჯვენა სანაპიროზე განთავსებული ინერტული მასალების წარმოებისა და მანგანუმის დაჟანგული მადნების გამამდიდრებელი ფაბრიკის" ტექნოლოგიური პროექტის ანგარიში "გარემოზე ზემოქმედების შეფასება" მოიცავს ინფორმაციასა და მასალებს, რომელიც ობიექტის მიერ გარემოზე ზემოქმედების შესაძლო საკითხებს განიხილავს განსაკუთრებით სამი მიმართულებით: მდ. ჯრუჭულას აუზის დაცვის, ატმოსფერული ჰაერის დაცვისა და ნარჩენების მართვის კუთხით.

გზშ-ს ანგარიში შედგენილია საქართველოში მოქმედი გარემოსდაცვითი მიმართულების კანონების მოთხოვნათა შესაბამისად.

მანგანუმის დაჟანგული მადნის გამამდიდრებელი ფაბრიკა მდებარეობს ქ. ჭიათურის ჩრდილო-აღმოსავლეთით და მისგან დაახლოებით 10 კმ-ით არის დაცილებული. ობიექტი განთავსებულია მდ. ჯრუჭულას მარჯვენა სანაპიროზე მდინარის წყალდაცვითი ზოლისა და მის მიმდებარე ტერიტორიის ფარგლებში. გარემოზე უარყოფითი ზეგავლენის წყარო შეიძლება იყოს ფაბრიკის ტექნოლოგიური პროცესების შედეგად წარმოქმნილი ნარჩენი წყალი, შუალედური პროდუქტი და კუდები, რომელთა გარემოში შესაძლო ემისიის პირობებში ზემოქმედების ობიექტები იქნება მოსახლეობა და ცხოველთა საყარო.

მდ. ჯრუჭულაზე შესაძლო უარყოფითი ზეგავლენის შემცირებისა და თავიდან აცილების მიზნით მანგანუმის მადნის გამამდიდრების ტექნოლოგიურ პროცესში გამოყენებული იქნება ბრუნვითი წყალმომარაგების სისტემა, რომელიც პრაქტიკულად გამოირჩევა ნახშირი წყლების მდინარეში ჩაშვებას. აღნიშნულის მიზნით წყალაღება მოხდება მდინარე ჯრუჭულადან და მიეწოდება ტექნოლოგიურ დანადგარებს, ხოლო შლამიანი წყალი, რომლის შემადგენლობაში მანგანუმის კონცენტრაცია შეადგენს 8მგ/ლ, რკინისა - 4,6მგ/ლ და შეწონილი ნაწილაკების 5000მგ/ლ. თვითდინებით მიეწოდება ორსექციან პორიზანტალურ ხალექარს. მექანიკური გაწმენდის შემდგომ წყალი გადუღინება სპეციალურ მოცულობაში საიდანაც წყალი კვლავ ბრუნდება ტექნოლოგიურ ციკლში. მდინარიდან დასატეხითი ტექნიკური წყალი აღებული იქნება მხოლოდ დანაკარგების შესავსებად. რომლის ოდენობაც ტექნოლოგიური პროცესისათვის შეადგენს საჭირო წყლის ხარჯის 10%-ს. გზშ-ს ანგარიშში დაანგარიშებულია 18 მადნის გადამუშავებისათვის საჭირო წყლის ხარჯი.

ამრიგად, მანგანუმის დაჟანგული მადნის გამამდიდრებელი ფაბრიკის ტექნოლოგიური პროცესისათვის გამოყენებული წყლის ბრუნვითი სისტემა უსაფრთხოა და ამავე დროს ეკონომიკურადაც გამართლებული.

წარმოდგენილ მასალაში ატმოსფერული ჰაერის დაცვის ნაწილში მოცემულია ტექნოლოგიური პროცესის მოკლე აღწერა. გარემოზე და სოციალურ ფაქტორებზე ზემოქმედების შემცირების ღონისძიებები. მოსალოდნელი ემისიის მოცულობის და სახეობის, გაფრქვევის წყაროს დასასიათება, ატმოსფეროში მავნე ნივთიერებათა

გაფრქვევის ანგარიში, ასევე სანიტარულ-დამცავი ზონის ანგარიში. გაანგარიშებულია გარემოზე ზემოქმედების ლიმიტებიც.

ცალკე თავი აქვს დათმობილი ზენორმატიული ან ავარიული გაფრქვევების შემთხვევაში გარემოზე მიყენებული ზარალის გაანგარიშებას. ძირითადი ატმოსფერული ჰაერის ანგარიში შესრულებულია კომპიუტერული სისტემის "ეკოლოგ I.32"-ის მიხედვით. ვზშ-ს ანგარიშს თან ერთვის ცხრილები და სქემები.

წარმოდგენილ დოკუმენტაციაში განხილულია ტექნოლოგიური პროცესის შედეგად წარმოქმნილი ნარჩენების მართვის საკითხებიც. მანგანუმის მადნის გაძიდრების ტექნოლოგიური პროცესის შედეგად მიღებული შუალედური პროდუქტების და კუდების დრეივით დასაწყობება გათვალისწინებულია ფაბრიკისთვის განკუთვნილ ტერიტორიის ნაწილში, სადაც მოხდება მისი გაშრობა სხვა საჭირო მიკროელემენტებით შკაზმვა. ტომრებში შეფუთვა. აღნიშნული შესაძლებელია გამოყენებულ იქნას როგორც მიკროსასუქად, ასევე საჭიროების შემთხვევაში სამშენებლო საქმეობის წარმოებისას. დასაწყობების ადგილი შემოფარგლული იქნება წვიმის წყლის დამჭერი სპეციალური ზღუდრებით, რომელიც აღკვეთავს სანიაღვრე წყლებში ნარჩენების ჩარეცხვას მდინარეში მისი დაბინძურების თავიდან აცილების მიზნით.

წარმოდგენილი ვზშ-ს ანგარიშის ეკოლოგიური ექსპერტიზის პროცესში გამოკითხული იქნა მოსახლეობის გარკვეული ნაწილი და შევსებული იქნა სპეციალურად შედგენილი კითხვარები (თან ერთვის ასლები). კითხვარების ანალიზიდან გამომდინარე, აღნიშნული ობიექტის განხორციელებას მხარს უჭერს 170 რესპოდენტი.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის პროცესში გამოვლენილი შენიშვნები მოცემულია ამ დასკვნის III თავში.

III. შპს(ო)შპს(აბ)

1. მდ. ვრუჭულადან წყალაღება განხორციელდეს საქართველოს კანონის "წყლის შესახებ" განსაზღვრული ლიცენზიის აღების შემთხვევაში;
2. წარმოდგენილი პროექტი შეთანხმდეს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის იმერეთის რეგიონალურ სამმართველოსთან;
3. პროექტის განხორციელების პროცესში წარმოქმნილი ნარჩენების განთავსების საკითხი შეთანხმდეს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის იმერეთის რეგიონალურ სამმართველოსთან;
4. პროექტი შეთანხმდეს "სანეპიდსადაკურის" სამსახურთან.